

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 192/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

490/2010. (XII. 1.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2010. május 6-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárást** a 2010. december 1-jén tartott zárt ülésén hozott döntése alapján

m e g s z ű n t e t i .

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor. A panaszosnak az áttétel ellen előzetesen bejelentett tiltakozására figyelemmel azonban a Testület az eljárás megszüntetéséről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos 2010. május 6-án a Testület elektronikus panaszbejelentő formanyomtatványán terjesztette elő beadványát, amit 2010. június 11-én, elektronikus úton kiegészített, majd június 14-én, postai úton aláírásával is megerősített.

1) Előadása szerint 2010. április 23-án M. r. őrmester és Sz. r. őrmester csengetett a lakása ajtaján. Jövetelüket azzal indokolták, hogy „gyanús személyekre vonatkozó bejelentést” kaptak, és név szerint a panaszost keresték. A panaszos megjegyzése szerint egy ismerőse, aki véletlenül épp arra járt, aggódva kérdezte tőle, hogy történt-e valami baj. A panaszos tisztázta a rendőrökkel, hogy a lakásnak ő a tulajdonosa, amelyet követően a rendőrök távozni készültek. Ekkor a panaszos jelezte, hogy szeretne „feljelentést kezdeményezni”. Elmondta a rendőröknek, hogy tudni véli, ki küldte ki hozzá a rendőröket, továbbá hogy ez a személy egy korábbi konfliktus során a D. társaság alkalmazottjának adta ki magát, de azt hitelesen nem

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

igazolta. Megfenyegette a panaszost, hogy rendőrt hív, majd amikor a panaszos egy hivatalos D. okmányt akart felmutatni, a személy gázt adott, és gépkocsijával fenyegetően a panaszos felé hajtott. Csak akkor állt meg, amikor a lökhárító már a panaszos ruháját érte.

Sérelmezi a panaszos, hogy az általa előadottakat a két rendőr fel sem írta, és hangfelvevő készülékkel sem rögzítette. Elmondása szerint arra hivatkoztak, hogy nem érnek rá. A panaszos azon kérésére, hogy „igazolják vissza” a feljelentését, azt mondták, hogy arra nincs lehetőségük.

Ezt követően a panaszos felhívta a rendőrség központi 107-es telefonszámát, ahol szintén nem fogadták el szóban a bejelentését, sőt még azt sem tudhatta meg, hogy ki vette föl a telefont. Végül a helyi kapitányság főügyelete az ugyelet.szegedrk@csongrad.police.hu e-mail címet adta meg neki.

2) A panaszos 2010. június 11-én elektronikus úton, majd június 14-én postán az alábbiakkal egészítette ki panaszát.

2010. április 23-án, 7 óra körüli időben egy férfi jelent meg a panaszos lakása előtt, és arra szólította fel, hogy engedje be a lakásába, mert ellenőrzést akar végezni. A panaszos kérésére, hogy igazolja, honnan érkezett, vonakodva elővett egy vállalati igazolványnak látszó névjegykártyát, amit olyan távolságból mutatott fel, hogy azt a panaszos nem tudta elolvasni, de közelebről kérés ellenére sem volt hajlandó megmutatni. A panaszosnak a szomszédja sietett segítségére, akinek a férfi szintén megmutatta a névjegykártyát, és hangosan felolvasta a rajta álló nevet. A panaszos a férfit ezt követően sem engedte be a lakásba, ezért utóbbi kis idő elteltével beült a gépkocsijába, és kiabálva telefonálni kezdett. A panaszos hallotta, amint a férfi azt mondja, „akkor hívjátok ki a rendőröket, majd azok elintézik”.

A panaszos megjegyzi, hogy mire a rendőrök megérkeztek, az említett férfi távozott a lakás közeléből.

Nem sokkal ezután érkeztek a panaszos lakásához a rendőrök. Miután becsöngettek, a panaszos érdeklődött, hogy ki az, és mit akar. Kérdéseire a fent említett tartalmú választ kapta. Eközben jelent meg a közelben a panaszos egy ismerőse, kertszomszédja, aki érdeklődött, hogy mi történik.

A panaszos elmondása szerint a rendőrök „tisztességesen és intelligensen” igazolták magukat, igazolványukat felmutatták, azonban a történetekre magyarázatot nem tudtak adni. Rövidesen rádión kaptak értesítést, amelyet a panaszos nem hallott, de azt követően nem voltak hajlandók semmit sem mondani a történetekről, a panaszos bejelentését nem „fogadták”, sürgősen távozni akartak. A panaszos kérte a rendőröket, hogy várják meg, amíg feljelentést tesz a történetek miatt. Mindent el is mondott nekik a korábbi eseményekről, továbbá azt kérte, hogy értesítsék, amikor a feljelentését „rögzítik”. A rendőrök ez utóbbi kérésnek nem voltak hajlandók eleget tenni, és arról tájékoztatták a panaszost, hogy forduljon az őket irányító tiszthez. A panaszos kérte továbbá a két rendőrt, hogy menjenek be a lakásba, és nézzék meg a villanyórákat, illetve tanúsítsák, hogy rongálásnak, illegális rákötésnek semmi nyoma, és az ólomplombák, továbbá a hitelesítő címkék is épek és sértetlenek, de a rendőrök ezt a kérést sem teljesítették.

A panaszos sérelmezi, hogy a két rendőr nem adott magyarázatot arra, hogy miért jelentek meg nála, továbbá nem tették lehetővé, hogy náluk feljelentést tegyen. Azt javasolták neki, hogy hívja a rendőrség központi ügyeletét.

Ezután a panaszos a 107-es rendőrségi telefonszámot 2010. április 23-án 8 óra 40 perckor hívta. A vonal túlsó végén egy főügyeletesként bemutatkozó személy beszélt, aki nevet, azonosító számot, rendfokozatot nem adott meg. Nem adott továbbá választ a panaszos azon kérdésére, hogy hogyan tudhatja meg, ki és miért jelentette fel, és mi okból jártak nála a rendőrök. Arról tájékoztatta a panaszost, hogy csak a rendőrségen személyesen, illetve levélben tehet be- és feljelentést, majd amikor a panaszos jelezte, hogy egészségügyi problémái vannak, és nehezen tud járni, ezért leírná a feljelentését és elküldené elektronikus úton, a főügyeletes az ugyelet.szegedrk@csongrad.police.hu e-mail címet említette. Erre a címre a panaszos utóbb küldött is egy levelet, és várta, hogy a rendőrség visszajelez a levél megérkezéséről, de választ nem kapott. Ezt követően az interneten további levelezési címeket is talált, ahonnan utóbb szintén nem kapott visszajelzést.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) T. r. szds., a Szegedi Rendőrkapitányság Belvárosi Rendőrőrs parancsnoka jelentésében a panaszos panaszával összefüggésben az alábbiakat adja elő.

A panaszos 2010. április 23-án e-mail-ben tett bejelentést a Szegedi Rendőrkapitányság ügyeletére azzal kapcsolatosan, hogy aznap reggel 7 óra körüli időben megjelent nála egy férfi, aki a D. társaság dolgozójának mondta magát, és kérte, hogy engedje be őt a lakásába a mérőóra leolvasása érdekében. A panaszos a kérésnek nem tett eleget, a férfi a lakásba nem jutott be, később pedig gépkocsival távozott a helyszínről.

A panaszos ezt követően, 2010. május 11-én küldött e-mailt a Szegedi Rendőrkapitányság ügyeletére, amelyben sérelmezte, hogy az április 23-án küldött levelére a rendőrség nem válaszolt, holott azóta eltelt bő két hét. Kifogásolta továbbá, hogy 2010. április 23-án egyenruhás rendőrök jelentek meg a lakásánál, akik „hangos szavakkal előadták, hogy bejelentés érkezett gyanús személyekről”, és a panaszost nevezték meg.

A r. százados 2010. május 12-én 17 órakor megjelent a panaszos lakásánál. A panaszos a rendőrt a lakásába beengedte, és beszélgetésük során elmondta, hogy azért aggódott, mert a 2010. április 23-án küldött e-mail-re nem kapott választ, és nem tudta, hogy az a rendőrséghez egyáltalán megérkezett-e, ügyét vizsgálják-e. A r. százados kérdésére elmondta továbbá, hogy az április 23-án intézkedő rendőröktől nevüket, szolgálati jelvényük azonosítóját is elkérte, viselkedésük szimpatikus, intelligens volt, az egyik rendőr még a szolgálati igazolványát is megmutatta. Sérelmezte ugyanakkor, hogy miután a két rendőr távozott, és ő felhívta a Szegedi Rendőrkapitányság központi ügyeletét, a főügyeletes – akivel 2010. április 23-án 8 óra 40 perckor beszélt – kérése ellenére nem volt hajlandó megmondani nevét, rendfokozatát és azonosítóját.

2) A Szegedi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának vezetője által 2010. június 4-én készített összefoglaló jelentés a panasz szempontjából az alábbi releváns információkat tartalmazza.

A panaszos és a kapitányság főügyelete, V. r. hdgy. között 2010. április 23-án 8 óra 40 perc körüli időben lezajlott beszélgetés a hangfelvétel tanúsága szerint 13 perc 29 másodpercig tartott.

A hangfelvételen hallható, hogy a panaszos bejelentést akart tenni azzal kapcsolatban, hogy az adott napon megjelent nála egy személy, aki azt állította, hogy a D. társaság dolgozója, és be akart menni a lakásába ellenőrizni a villanyórát, azonban az igazolványát nem mutatta meg. Ezt követően vita alakult ki köztük, amely során az ismeretlen személy telefonon felhívott valakit, és közölte vele, hogy nem engedik be a lakásba. A bejelentő úgy tudja, hogy a harmadik személy rendőrt hívott. A magát D. társaság dolgozónak mondó személy a rendőrök kiérkezését nem várta meg, távozott a panaszos lakásától. A rendőrök megjelentek a panaszos lakásánál, de mivel a magát D. dolgozónak mondó személy már nem volt ott, intézkedni nem tudtak.

A panaszos a történetből arra következtetett, hogy a magát D. társaság dolgozónak mondó személy valójában nem az említett cég dolgozója, csak be akart jutni a lakásába, és ezért szeretett volna a rendőrségen bejelentést tenni.

V. r. hdgy. főügyeletes tájékoztatta a panaszost, hogy a bejelentését személyesen a panaszirodán, vagy e-mailben teheti meg, és megadta részére az ügyelet e-mail címét.

A hanganyag alapján a panaszos a főügyelettől nem kérdezte meg az azonosító számát. Ezzel ellentétben akkor, amikor a személyes bejelentés lehetősége került szóba, valóban kérdést intézett hozzá a nevével kapcsolatban, hogy tudja, kit keressen. Ekkor a főügyeletes tájékoztatta a panaszost, hogy hiába adná meg a nevét, nem ő fogja elvégezni a panasz felvételét, és nem őt kell keresnie. Ezt a panaszos tudomásul vette, majd felvilágosítást kapott a bejelentés elektronikus úton való előterjesztéséről.

3) A panaszos lakásánál 2010. április 23-án M. r. őrmester és Sz. r. törzsőrmester intézkedett.

2010. június 4-én készített jelentésük szerint az ügyeletvezető utasítására jelentek meg a panaszos lakcímén, mivel a panaszos bejelentést tett, hogy három férfi próbált meg bejutni hozzá, magukat D. társaság dolgozónak kiadva.

A helyszínre érkezve az ingatlan első emeleti, utcára néző ablakában vettek észre egy férfit, akitől az ablakhoz érve normál beszédhangerővel megkérdezték, hogy ő-e a bejelentés kapcsán megjelölt személy. Miután a rendőrök tisztázták, hogy a megkérdezett férfi (a panaszos) a bejelentő, igazolták magukat, és a panaszos kérésére lediktálták a jelvéyszámukat, nevüket, rendfokozatukat és felmutatták szolgálati igazolványukat.

A panaszos a rendőrök kérdésére elmondta, hogy a D. társaság által kiadott tájékoztatót olvasta, hogy a cég dolgozói kötelesek magukat kérés nélkül igazolni, igazolványukat, megbízólevelüket felmutatni, ha magánlakásban kerül sor munkavégzésre. Előadta továbbá, hogy aznap három férfi csengetett be hozzá néhány perc eltéréssel, és kérték, hogy engedje be

őket a villanyóra ellenőrzése céljából. A panaszos kérte tőlük az említett okmányokat, amelyek felmutatását azonban megtagadták. Mivel ezek után nem engedte be őket, az a férfi, aki harmadjára érkezett, azzal fenyegetőzött, hogy le fogják kapcsolni a villamos energia hálózatról, illetve, hogy rendőrt fog hívni. A panaszos azt válaszolta a férfinak, hogy hívjon rendőrt, aki erre gépkocsijával távozott.

A panaszos kérte a rendőröket, hogy menjenek be vele a lakásba, és ellenőrizzék a villanyóráját, illetve azt, hogy ő nem rongálta azt meg. A rendőrök azt válaszolták, hogy az nem tartozik a hatáskörükbe.

4) M. r. őrm. a történeteket 2010. július 22-én készített jelentésében a fentiekkel nagyrészt egyezően adta elő. Ez utóbbi jelentés ugyanakkor az események kapcsán tartalmaz többletinformációt.

A bejelentésben megjelölt címre érkezve a ház első emeleti utcára néző ablakában vett észre egy férfit (a panaszost), akihez odament, és normál beszédhangerővel, a bejelentőt nevével nevezve megkérdezte tőle, hogy ő-e az. A férfi visszakérdezett, hogy miért keresik a megnevezett személyt, amely kérdésre csak azt követően adott a rendőr választ, hogy megállapítást nyert, a férfi a keresett személy. A panaszos megkérte a rendőrt, hogy igazolja, valóban a rendőrség hivatásos állományának tagja. Válaszul a rendőr lediktálta a panaszosnak a jelvéyszámát, nevét, rendfokozatát és felmutatta szolgálati igazolványát. Ugyanígy tett Sz. r. őrm. is, kivéve, hogy szolgálati igazolványát nem tudta felmutatni, mivel akkor azzal még nem rendelkezett.

A panaszos kérte a rendőröket, hogy vegyenek fel a helyszínen jegyzőkönyvet a történetekről, amire válaszolva arról tájékoztatták, hogy jegyzőkönyvet nem vehetnek fel, és amennyiben a panaszos feljelentést szeretne tenni, arra a Szegedi Rendőrkapitányságon van módja.

A rendőrök körülbelül 8 óra 15 perckor távoztak a helyszínről. A rendőr jelentésében megjegyzi továbbá, hogy a lakásba nem ment be, a panaszos az intézkedés alatt lakása ablakában volt, miközben a rendőr az utcán tartózkodott.

5) Sz. r. őrm. 2010. július 28-án készített jelentésében a történeteket jórészt a korábbi, társával közösen készített jelentéssel egyező tartalommal adja elő. Az újonnan készített jelentés kiegészítései pedig megegyeznek M. r. őrm. 2010. július 22-én készített jelentésében szereplőkkel.

Sz. r. őrm. is megerősíti azon állítást, miszerint szolgálati igazolványát nem tudta felmutatni, mivel az érintett események idején azzal még nem rendelkezett. Megjegyzi továbbá, hogy M. r. őrm. is eleget tett a panaszos azonosítással kapcsolatos kérésének, és ő a szolgálati igazolványát is felmutatta.

6) A Szegedi Rendőrkapitányság vezetőjének 2010. június 9-én kelt és a panaszosnak címzett levele a panasszal összefüggésben az alábbi tájékoztatást tartalmazza.

A rendőrség a panaszos panaszában foglaltakat az európai uniós csatlakozással összefüggő egyes törvénymódosításokról, törvényi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről, valamint egyes törvényi rendelkezések megállapításáról szóló 2004. évi XXIX. törvény (a

továbbiakban: Eu.tv.) 141-143. §-ai alkalmazásával vizsgálta ki. Annak során megállapítást nyert, hogy a panaszos sérelmezi a lakásához 2010. április 23-án kikerülő rendőrök hangnemét, illetve azt, hogy ugyanazon a napon a Szegedi Rendőrkapitányság főügyeletesével folytatott telefonbeszélgetés során utóbbi kérése ellenére sem adta meg nevét, rendfokozatát és azonosítóját.

A válaszlevél hivatkozása szerint a panaszos lakásánál történt eseményekről az intézkedő rendőrök által készített jelentések – amelyek „hivatalos személy által, hivatalos eljárásban rögzített okiratok, ekként közokiratok” – a panaszos előadását nem támasztják alá, a rendőrök elmondása szerint ők a panaszossal „normál beszédhangerővel” beszéltek.

A főügyeletes és a panaszos közt lezajlott beszélgetés hanganyaga alapján a levél szerint leszögezhető továbbá, hogy a panaszos nem kérdezte meg a főügyeletestől az azonosítóját és a rendfokozatát, csupán a nevét. A főügyeletes pedig azt válaszolta, hogy hiába is adná meg a nevét, hiszen személyesen nem ő fogja felvenni a panaszos panaszát, tájékoztatta továbbá arról, hogy beadványát e-mailben is előterjeszheti. A hanganyag tanúsága szerint a panaszos a főügyeletes tájékoztatását tudomásul vette.

A kivizsgálás eredményeként a fentiek alapján a válaszlevél rögzíti, hogy nem lehetett egyértelműen és kétséget kizáró módon megállapítani sem azt, hogy a rendőrök nem megfelelő hangnemet használtak a panaszossal szemben, sem azt, hogy a főügyeletes magatartása mulasztást vagy szakszerűtlen intézkedést valósított volna meg, és az eljárás továbbfolytatásától sem volt várható más eredmény.

A levél megjegyzése szerint ugyanakkor a kapitányságvezető hiszi, hogy az állampolgári jelzések előbbre lendíthetik a rendőrség munkáját, hiszen annak célja, hogy az állampolgárok által benyújtott beadványok figyelembevételével az intézkedések törvényessége, szakszerűsége, kulturáltsága folyamatosan javuljon, és ezzel a lakosság rendőrségbe vetett bizalma erősödjön.

7) A Szegedi Rendőrkapitányság Belvárosi Rendőrőrs parancsnoka 2010. június 23-án kelt levelében a panaszost az alábbiakról tájékoztatta.

A panaszos által 2010. április 23-án és június 18-án, elektronikus úton tett bejelentései kapcsán az Eu. tv. 141. § (4) bekezdése alapján folyt vizsgálat.

A panaszos előadása alapján a rendőrség ellenőrizte, hogy kik voltak azok a személyek, akik 2010. február 27. és április 23. közötti időszakban, különböző időpontokban, magukat a D. társaság munkatársaként megjelölve keresték fel a panaszos lakását. Annak során megállapíthatóvá vált, hogy a mérőóra ellenőrzését a panaszosnál négy alkalommal három – név szerint megjelölt és – valóban az említett szolgáltató által foglalkoztatott személy kísérelte meg elvégezni. A tervezett munkáról előzetesen értesítették a panaszost, azonban az ellenőrzést egyik alkalommal sem tudták lefolytatni.

A rendőrség bűncselekmény gyanújára, illetve szabálysértés elkövetésére utaló körülményt nem tárt fel, ezért büntetőeljárás, szabálysértési eljárás az ügyel összefüggésben nem indult.

A panaszos azon sérelme kapcsán, hogy a magukat D. dolgozónak valló személyek megfelelő módon, illetve egyáltalán nem igazolták személyazonosságukat, ezért kéri a rendőrséget, hogy hívja fel a cég vezetőjének figyelmét a történetekre, továbbá azon kérdésre válaszolva, hogy „joga van-e az ilyen emberekről fényképet, videót készíteni, valamint joga van-e televíziós, rádiós, vagy írott média nyilvánossága elé vinni ezeket a kellemetlenségeket”, a rendőrség válaszelevele az alábbiakat rögzíti.

A rendőrség hatásköre nem terjed ki arra, hogy felhívja a cégvezető figyelmét arra, hogy olyan események történnek, amelyek nem felelnek meg a tisztességes üzleti magatartás szabályainak, és azt sem jogosult megítélni, hogy a cég hírlevelében tett felhívás hiteles-e. Kéri ezért a panaszost, hogy problémáival keresse meg az érintett szolgáltatót, mint az ügyben illetékességgel és hatáskörrel rendelkező szervet.

Tájékoztatja továbbá a rendőrség a panaszost, hogy amennyiben a jövőben, otthonában személyazonosságukat igazolni nem szándékozó személyek keresik fel, és megítélése szerint bűncselekmény, illetve szabálysértés elkövetésre utaló körülmény merül fel, természetesen jogosult rendőri segítséget igénybe venni, de nem jogosult ezen személyekről – tekintettel a személyiségi jogok védelmére – „fényképet, videót készíteni”. Állampolgári joga ugyanakkor a panaszosnak, hogy sérelmei orvoslása érdekében a média nyilvánosságához forduljon.

8) A Testület rendelkezésére bocsátott hangfelvételen hallható, hogy a panaszos azzal hívta fel a rendőrséget, hogy rendőrök jártak nála, akik nem rögzítették a bejelentését, de arról jelentést fognak készíteni, és ő telefonon szeretné megerősíteni azt, hogy a rendőröknek előadott sérelmeit továbbra is fenntartja. Kérdésre válaszolva előadja, hogy feltételezése szerint a D. társaság egyik dolgozója tett a rendőrségen bejelentést, ezért jelentek meg nála a rendőrök. A helyszínen előadta sérelmeit a rendőröknek, és szeretne meggyőződni arról, hogy az intézkedő rendőrök valóban jelentést készítenek a történetekről. A főügyeletes ezzel kapcsolatosan tájékoztatja, hogy a kapitányságvezetőnek címzett levélben felvilágosítást kérhet az intézkedő rendőrök jelentésének tartalmáról, de tőle, azaz a főügyelettől ilyen jellegű tájékoztatást ne várjon. A panaszos válaszul jelzi, hogy bejelentést szeretne tenni, majd előadja, hogy a fent említett Sz. r. őrm. és M. r. őrm. jártak nála korábban, akik az azonosító számukat is megadták, és elkezdtek vele szemben intézkedni, majd rádióan értesítették őket, hogy az ügy „tárgyaltan”, és nem voltak hajlandók elárulni a panaszosnak, hogy kinek a bejelentése nyomán érkeztek.

A főügyeletes felvilágosítja a panaszost, hogy ha az intézkedést sérelmezi, be kellene fáradnia a kapitányságra, illetve ha beteg, levélben tehet észrevételt az intézkedés kapcsán, és kérheti annak vizsgálatát, hogy a rendőrök intézkedése szakszerű, jogszerű volt-e. A panaszos válaszul elmondja, hogy a rendőrök intézkedése szakszerű volt, de azt nem voltak hajlandók elárulni, hogy milyen bejelentés alapján jelentek meg nála. A tényleges gondja az, hogy a rendőröket megelőzően járt nála egy személy, aki a D. társaság dolgozójának adta ki magát, személyazonosságát nem igazolta, és lehet, hogy ő hívta ki a rendőrséget, de a rendőrök érkezését megelőzően távozott. A panaszos újra megjegyzi, hogy a rendőrök tisztességesen jártak el.

A főügyeletes kérdésére, hogy a panaszos tett-e bejelentést a rendőrségen a rendőrök kiérkezését megelőzően vagy a D. társaság dolgozója, a panaszos elmondja, hogy ő nem, szerinte az említett személy volt. Újra előadja, hogy be kívánja jelenteni, hogy a D. társaság – név szerint említett – dolgozója a fent leírt módon járt el vele szemben, ami álláspontja szerint

jogsértő volt. A főügyeletes jelzi a panaszosnak, hogy tehet bejelentést, de problémáját az említett céggel kellene megpróbálni tisztázni. A panaszos sérelmeinek részletezését követően a rendőr újfent utal arra, hogy a panaszos sérelmeit a D. társaság vezetősége felé indokolt jelezni.

A főügyeletes mindezek után jelzi a panaszosnak, hogy utána fog nézni, kik intézkedtek nála, és számon fogja kérni, hogy milyen intézkedést foganatosítottak, de azt ne várja a panaszos, hogy a rendőri jelentésről telefonos bejelentés alapján másolatot fognak küldeni, mert a telefonáló személyazonossága nem állapítható meg. A panaszos válaszul azt kéri, hogy a rendőröket ne kérjék számon, és egyetért azzal, hogy személyazonossága valóban nem állapítható meg telefonon, majd jelzi, hogy levelet fog írni. Ennek kapcsán kérdést intéz a főügyeleteshez, hogy őt személyesen megtalálja-e, amire azt a választ kapja, hogy a főügyeletes 24 órás ügyeletet lát el, majd a panaszos „kit keressek” kérdésére a főügyeletes elmondja, hogy a panaszíródat kell keresnie. A panaszos jelzi, hogy ő a főügyeletet keresné, hogy ne kelljen újra előadnia a sérelmeit, amire a főügyeletes elmondja, hogy neki nem feladata a panaszok rögzítése, hanem elsősorban tájékoztatja az embereket, és irányítja az állományt. Előadja továbbá, hogy amennyiben a rendőrök intézkedése ellen van panasza, a rendőrök közvetlen parancsnokát kell megkeresni. A panaszos már a mondat közben azt válaszolja, hogy „nincs, nincs, nincs panaszom”. További tájékoztatásul a főelődó elmondja, hogy ha a panaszos úgy véli, hogy a nála megjelent személy nem a D. társaság dolgozója, és gyanúsnak találta a magatartását, a panaszíródnak tehet erre vonatkozó bejelentést, vagy levélben és e-mailben adhatja elő mondanivalóját. A panaszos ezek után kéri a rendőrség e-mail címét, amit a főügyeletes lediktál neki, és hozzáteszi, hogy ezt az e-mailt ő fogja megkapni, és továbbítani fogja az illetékesnek. A panaszos jelzi, hogy „ezzel kellett volna kezdeni”, majd hozzáfűzi, hogy a két rendőr, akik nála intézkedtek, szabályosan és tisztességesen, „az egyenruhának megfelelően” járt el, ellenük semmiféle panasza nincs. Az egyetlen kérdése azzal összefüggésben merült fel, hogy „ki mozgatja a háttérben a szálakat”, és mivel a két rendőr nem kapott utasítást arra, hogy a kérdésre választ adjanak, ezért a főügyeleteshez fordult. Végül megjegyzi, hogy kérte a rendőröket, hogy menjenek be hozzá, és nézzék meg, hogy sértetlen a villanyórája, és ha a korábban ott járt férfi a rendőröket megvárta volna, és bemegy velük a lakásba, már régen tisztázódott volna minden. A beszélgetés végén a panaszos azzal köszön el, hogy megírja az e-mailt és köszöni a felvilágosítást.

III.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrség által rendelkezésre bocsátott dokumentumok alapján vizsgálat tárgyává tette a panaszos lakásánál foganatosított intézkedést, illetve értékelte a panaszosnak telefonon nyújtott felvilágosítást.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszosnak a Magyar Köztársaság Alkotmányáról szóló 1949. évi XX. törvény (a továbbiakban: Alkotmány) 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság elvéből levezethető tisztességes eljáráshoz és a 64. § (1) bekezdése szerinti panasz előterjesztéséhez való jogát.

1) A Testületnek eljárása során elsőként abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy hatásköre a panaszos valamennyi sérelmének vizsgálatára kiterjed-e.

A Testület eljárását a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”.

Az idézett jogszabályhely egyértelművé teszi, hogy a Testület érdemi kivizsgálást rendőri intézkedéssel összefüggésben, rendőri magatartás értékelésére folytathat.

A konkrét esetben a panaszos kifogásolta annak a személynek a magatartását, aki magát a D. társaság dolgozójának kiadva a lakásába megpróbált bejutni, ugyanakkor a panaszos számára elfogadható módon sem okmánnyal, sem más dokumentummal nem igazolta magát, végül a rendőrök kitérője előtt távozott.

A hivatkozott hatásköri szabályzás alapján – hatáskörének hiánya miatt – a D. társaság képviselőjeként a panaszos lakásánál járt személy magatartását a Testület nem vonta vizsgálatra körébe.

2) A lakásánál történt események kapcsán a panaszos sérelmezte, hogy a rendőrök nem adtak magyarázatot érkezésükre, továbbá nem voltak hajlandók sem írásban, sem más módon rögzíteni a feljelentését.

a) A panaszos beadványában előadja, hogy a rendőrök azon kérdésére, hogy „mit akarnak”, azt válaszolták, hogy „gyanús személyekre vonatkozó bejelentést kaptak”.

A panaszos azon sérelmével összefüggésben, hogy a rendőrök nem jelölték meg érkezésük célját, a Testület utal az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdésében foglalt azon előírásra, amely szerint „a rendőr az intézkedés megkezdése előtt – ha az a rendőri intézkedés eredményességét veszélyezteti, az intézkedés befejezésekor – köteles nevét, azonosító számát, valamint az intézkedés tényét és célját szóban közölni”. A hivatkozott rendelkezés értelmében a rendőröknek erre vonatkozó kérés nélkül is kötelességük volt felvilágosítást adni a panaszosnak arról, mi célból jelentek meg nála.

A rendőrök jelentése szerint az ügyeletvezető utasítására jelentek meg a panaszos lakcímén, mivel a panaszos bejelentést tett arról, hogy három férfi próbált meg bejutni hozzá magukat D. dolgozónak kiadva. A panaszos lakásának ablakában lévő férfihoz lépve először is tisztázták, hogy ő-e a bejelentés kapcsán megjelölt személy, majd miután a panaszos igazolta személyazonosságát, a rendőrök magukat is azonosították. A jelentés annyit jegyez meg továbbá, hogy panaszos azon kérdésére, miért keresik őt, a rendőrök csak azt követően adtak választ, hogy a panaszos személyét beazonosították.

A Testület által feltett konkrét kérdések ellenére a rendőrség által rendelkezésre bocsátott iratok és információk alapján nem volt egyértelműen megállapítható, hogy a rendőrök kitérőjének alapjául szolgáló bejelentést a rendőrségen ki tette. Az érintettek előadása egyezik abban, hogy miután a rendőrök jelezték, hogy gyanús személyre vonatkozó bejelentést kaptak, meghallgatták a panaszost az intézkedést megelőző eseményekről, vagyis

a panaszos által panaszbeadványában is említett – és a panaszos előadása szerint valóban gyanús viselkedést tanúsító – D. dolgozó fellépéséről.

A Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszos lakásánál intézkedő rendőrök azzal, hogy jelezték: bejelentés alapján érkeztek, és gyanús személyek jelenlétéről érdeklődnek, eleget tettek fent hivatkozott – az intézkedés tényének és céljának közlésére vonatkozó – kötelezettségeiknek, és eljárásuk nem eredményezte a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának megsértését.

b) A panaszos a lakásánál megjelent rendőrök magatartásával összefüggésben azt is sérelmezte, hogy feljelentését sem szóban, sem más módszerrel nem voltak hajlandók rögzíteni.

A rendőri jelentés tanúsága szerint a panaszos valóban megkérte a rendőröket, hogy vegyenek fel a helyszínen jegyzőkönyvet a történekről, amire válaszolva arról tájékoztatták, hogy jegyzőkönyvet nem vehetnek fel, és amennyiben a panaszos feljelentést szeretne tenni, arra a Szegedi Rendőrkapitányságon van lehetősége.

A Testület a panaszos sérelmével összefüggésben utal a 147/2008. (XII. 3.) számú állásfoglalásában tett megállapításaira. Az említett ügyben felmerült kérdések tisztázása érdekében a Testület tájékoztatást kért az Országos Rendőr-főkapitányság Ellenőrzési Szolgálatától arra vonatkozóan, hogy az intézkedést foganatosító rendőrnek milyen esetekben kell jegyzőkönyvet felvennie eljárásáról – akár az eljárás alanyának kérésére. A válaszlevél szerint az Rtv. és a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) alapján az intézkedést foganatosító rendőr köteles eljárásáról jelentést készíteni. Abban az esetben ugyanakkor, ha a rendőr a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény, a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény vagy a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény hatálya alá tartozó cselekményt hajt végre, úgy az adott jogszabálynak a jegyzőkönyvre, illetve a jelentésre vonatkozó rendelkezéseit köteles alkalmazni.

Mivel sem az utalt, sem a jelen eljárás tárgyát képező esetben nem került sor a büntetőeljárásról, a szabálysértési eljárásról vagy a közigazgatási hatósági eljárásról szóló törvény hatálya alá tartozó cselekmény végrehajtására, leszögezhető, hogy az intézkedő rendőröknek nem állt fenn jogszabályilag előírt kötelezettségük arra vonatkozóan, hogy a panaszos kérése alapján jegyzőkönyvet állítsanak ki.

Az eljáró rendőrök az eseményekről jelentésben számoltak be, amellyel eleget tettek a történekr dokumentálására vonatkozó előírásoknak. Tájékoztatták továbbá a panaszost, hogy amennyiben feljelentést kíván tenni, forduljon a rendőrkapitányság központi ügyeletéhez.

A Testület elfogadva azt a rendőrségi választ, hogy a jegyzőkönyv elkészítésére a rendőröknek nem volt jogszabályi kötelezettségük, és figyelembe véve azt is, hogy a panaszos még aznap, elektronikus úton meg tudta tenni bejelentését a kapitányságon, a tisztességes eljáráshoz való alapjog megsértését a konkrét esetben nem állapította meg.

A jegyzőkönyv rögzítésével kapcsolatos kérdés rendezetlenségét ugyanakkor a jogbiztonság érvényesülése szempontjából a Testület kifejezetten aggályosnak tartja. A Testület megítélése szerint az állampolgárok számára biztosítani kellene azt a jogot, hogy felkérhessék az eljáró

rendőrt az általa észlelt tények jegyzőkönyvi rögzítésére, és hogy e jegyzőkönyvből kaphassanak egy eredeti példányt. A rendőrség által felvett jegyzőkönyv számos esetben megkönnyíthetné az állampolgárok „jogainak és jogos érdekeinek hatékony érvényesítését” [lásd: 46/2003. (X. 16.) AB határozat], hozzájárulva a jogbiztonság elvének maradéktalan megvalósulásához.

A Testület ezen álláspontjára már több alkalommal felhívta, és éves beszámolójában újra fel fogja hívni mind a jogalkotó, mind pedig az országos rendőrfőkapitány figyelmét.

3) A panaszos és a főügyeletes között folyt telefonbeszélgetés kapcsán a panaszos sérelmezte, hogy szóbeli előadását szintén nem fogadták el bejelentésként, és nem kapott választ arra a kérdésre sem, hogy honnan tudhatja meg, ki tette a korábbi rendőri intézkedés alapjául szolgáltat bejelentést. Sérelmezte végül azt is, hogy a főügyeletes a beszélgetés során a nevét nem adta meg.

a) A panaszos kifogásolta, hogy telefonálása alkalmával a rendőrkapitányság főügyeletes szóbeli bejelentését nem fogadta el.

A Testület a sérelem megalapozottságának vizsgálata során – mivel nem volt egyértelműen tisztázható, hogy a panaszos előadása bejelentésnek vagy feljelentésnek tekinthető – figyelemmel volt a közérdekű kérelmek, panaszok és bejelentések, valamint a rendőri intézkedések elleni panaszok egységes kezeléséről szóló 36/2008. (OT 19.) ORFK utasítás (a továbbiakban: ORFK utasítás), az Eu. tv., illetve a Be. rendelkezéseire egyaránt.

Az ORFK utasítás 7. pontja értelmében „a telefonon előadott beadványról – ideértve az üzenetrögzítőre tett beadványt is – feljegyzést kell készíteni”. A Be. 172. § (1) bekezdése szerint pedig a feljelentést rendszerint az ügyésznél vagy a nyomozó hatóságnál kell írásban vagy szóban megtenni. A szóban tett feljelentést jegyzőkönyvbe kell foglalni. A (4) bekezdés értelmében továbbá a távbeszélőn vagy más technikai eszközzel történt feljelentésre az (1) bekezdésben foglaltakat kell megfelelően alkalmazni.

Az Eu. tv. 141. §-ának (4) bekezdésébe foglalt előírás alapján „panasszal és a közérdekű bejelentéssel bárki – szóban, írásban vagy elektronikus úton – fordulhat a tárgykörben eljárásra jogosult szervhez. A szóbeli bejelentést az eljárásra jogosult szerv köteles írásba foglalni.”

A fentiek alapján megállapítható, hogy a panaszos előadását akár bejelentésnek, akár feljelentésnek minősítette a főügyeletes, köteles lett volna rögzíteni és érvényes beadványként kezelni. A rendőr azonban nem így tett, hanem arra kérte a panaszost, hogy sérelmeit írásban foglalja össze, és a kapitányság címére elektronikus úton küldje meg. A panaszos a rendőri kérésnek megfelelően járt el, és még aznap elküldte levelét a kapitányság e-mail címére.

A Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszos panasztételi jogát sérelem érte azzal, hogy szóban előadott beadványát a főügyeletes nem rögzítette, ugyanakkor mivel a rendőr által felkínált további lehetőséggel élve panaszát még aznap, elektronikus úton elő tudta terjeszteni, a nem előírászerű rendőri fellépés okán bekövetkezett tényleges érdeksérelem, és ezáltal a megvalósult alapjogi jogsérelem, a Testület csekély fokúnak ítélte.

b) A panaszos szintén sérelmezte, hogy a telefonbeszélgetés alkalmával nem kapott választ arra a kérdésre sem, hogy honnan tudhatja meg, ki tette a korábbi rendőri intézkedés alapjául szolgált bejelentést.

A beszélgetésről rögzített hangfelvétel tanúsága szerint a főügyeletes arról tájékoztatta a panaszost, hogy a kapitányságvezetőnek címzett levélben felvilágosítást kérhet az intézkedő rendőrök jelentésének tartalmáról, de tőle, azaz a főügyelettől ilyen jellegű tájékoztatást ne várjon.

A Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszosnak adott rendőri válasz kellő tájékoztatást tartalmazott arra vonatkozóan, hogy az intézkedéssel kapcsolatosan hogyan juthat további információkhoz, milyen módon ismerheti meg a lakásánál járt rendőrök által a történetekkel kapcsolatosan rögzített tényeket, ezért a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapjogának megsértését ebben a vonatkozásban nem állapította meg.

c) A panaszos végül azt kifogásolta, hogy a főügyeletes a beszélgetés során nem mondta meg a nevét.

A beszélgetésről készített hangfelvételen a főügyeletes neve valóban nem hangzik el, a rendőr végig főügyeletesként azonosítja magát. Hallható továbbá, hogy a főügyeletes előadására válaszul a panaszos közli, hogy beadványát levélben fogja előterjeszteni. Ennek kapcsán kérdést intéz a főügyeleteshez, hogy őt személyesen megtalálja-e, amire azt a választ kapja, hogy a főügyeletes 24 órás ügyeletet lát el, majd a panaszos „kit keressek” kérdésére a főügyeletes elmondja, hogy a panaszíródat kell keresnie. A panaszos jelzi, hogy ő a főügyelettől keresné, hogy ne kelljen újra előadnia a sérelmeit, amire a főügyeletes elmondja, hogy neki nem feladata a panaszok rögzítése, hanem elsősorban tájékoztatja az embereket, és irányítja az állományt.

A szöveg összefüggéseiből kiindulva a Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszos kérdései végső soron valóban arra vonatkoztak, hogy panaszával ténylegesen kihez fordulhat, levelét kinek címezze, ezért a rendőr indokoltan nyújtott felvilágosítást szolgálati idejéről, és jelölte meg a válaszában a rendőrség panaszíródját.

Szükségesnek tartja ugyanakkor megjegyezni a Testület, hogy a panaszos kifejezett kérdése esetén elvárható lett volna a főügyelettől, hogy – ha az intézkedés Rtv.-ben foglalt formaiságainak nem is tesz eleget – nevét közölje a panaszossal annak érdekében, hogy beazonosítható legyen, és a panaszos a későbbiekben hivatkozni tudjon rá.

A Testület azonban a körülmények gondos mérlegelését követően úgy foglalt állást, hogy a panaszos tisztességes eljáráshoz való alapvető jogának sérelme nem valósult meg azzal, hogy a főügyeletes nem közölte a nevét a panaszossal.

4) A Testület a fentiekben túlmenően fel kívánja hívni a figyelmet arra, hogy a panaszos ugyan nem sérelmezte, mégis egyértelműen megállapítható, hogy a panaszjogról nyújtott tájékoztatás nem volt teljeskörű, és nem felelt meg az Rtv. előírásainak. A Testületet ugyanis, mint lehetséges panasz fórumot a főügyeletes a panaszosnak nyújtott tájékoztatásban nem említette.

A telefonbeszélgetés tanúsága szerint a főügyeletes felvilágosította a panaszost, hogy ha az intézkedést sérelmezi, be kellene fáradnia a kapitányságra, illetve ha beteg, levélben tehet

észrevételt az intézkedés kapcsán, és kérheti annak vizsgálatát, hogy a rendőrök intézkedése szakszerű, jogszerű volt-e. Előadta továbbá, hogy amennyiben a rendőrök intézkedése ellen van panasz, a rendőrök közvetlen parancsnokát kell keresnie.

A Testület a tájékoztatás hiányosságai miatt indokoltnak látta megállapítani a panaszos tisztességes eljáráshoz és panaszhoz való jogának sérelmét.

IV.

A panaszos lakásánál intézkedő rendőrök fellépése kapcsán a Testület nem látott okot és jogszabályi lehetőséget arra, hogy megállapítsa tisztességes eljáráshoz való jogának megsértését. A főügyeletessel folytatott telefonbeszélgetés kapcsán ugyanakkor megvalósult a panaszjog sérelme azáltal, hogy a panaszos szóban előadott beadványát a főügyeletes nem rögzítette. Nem sértette ugyanakkor a tisztességes eljáráshoz való jogot a panaszosnak a lakásánál zajlott rendőri intézkedéssel összefüggő kérdéseire adott tájékoztatás, valamint az, hogy a főügyeletes a telefonbeszélgetés során nem mutatkozott be. A Testület továbbá a panaszjoggal kapcsolatos tájékoztatás hiányosságai miatt – a panaszos kifejezett sérelme hiányában is – indokoltnak látta megállapítani tisztességes eljáráshoz és panaszhoz való jog sérelmét.

A sérelmek súlyának megítélésékor a Testület alapvető jelentőséget tulajdonított annak, hogy a panaszos beadványát a főügyeletes által felkínált lehetőséggel élve még aznap, elektronikus úton elő tudta terjeszteni, és a nem előírászerű rendőri eljárás következtében tényleges érdeksérelme nem következett be. Erre figyelemmel a megvalósult jogsértés által okozott érdeksérelmet a Testület csekély fokúnak ítélte.

Az Rtv. 93. §-ának (2) bekezdése értelmében a „Testület az alapvető jogot [...] csekély mértékben sértő intézkedéssel szemben előterjesztett panaszt az intézkedést foganatosító szerv vezetőjéhez átteszi, illetve ha az áttétel ellen a panaszos panaszában előzetesen tiltakozott, az eljárást megszünteti”. Mivel jelen esetben a panaszos beadványában jelezte az áttétel elleni tiltakozását, a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint alakította ki állásfoglalását.

Budapest, 2010. december 01.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Fráterné dr. Ferenczy Nóra
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag